

Ἡ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΚΥΡΟΥ*

(1837—1841)

ΥΠΟ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΤΕΣΗ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΑΛΑΝΤΙΟΥ

Ἐκ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης τοῦ ἀνωνυμογράφου διαβιβασθείσης ὑπὸ τῆς Γραμματείας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, διὰ τοῦ ὧς εἴρηται αὐτῆς ἐγγράφου, τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις πρὸ παντὸς τοῦ κλήρου τῆς παροικίας ἐκείνης, ἦτο ἀξιοθρήνητος. Πασῶν ὁμως τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων κατηγοριῶν ὑπερεῖχεν ἡ περισσευομένη περὶ τὴν ἐμφάνισιν ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ νέου τινὸς Καίρου, οὗτινος τὰς δοξασίας δῆθεν καὶ ὁ Ἐπίτροπος ἀπεδέχετο. Τοιαῦτα σοβαρὰ γεγονότα λαμβάνοντα χώραν ἐν παροικίᾳ, ἧς τινος πνευματικῶς ἠγεῖτο οὗτος, καὶ μάλιστα τῇ ἀνοχῇ αὐτοῦ, ἐβάρυνον τοῦτον ὑπερβαλλόντως, ὡς δεικνύοντα τελείαν ἀδιαφορίαν περὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν τεθεσπισμένων. Κατ' ἀρχὴν τοῦτο δὲν εἶναι παραδόξον, τὸ νὰ ἐμφανισθῶσιν δηλονότι κακοδοξίαι καὶ ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ, ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ὅτι, κατὰ τοὺς, μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821, χρόνους καὶ ἐντεῦθεν, ἐδημιουργήθησαν διάφοροι θρησκευτικαὶ δοξασίαι, αἵτινες ἀντιστρατεύομεναι πρὸς τὴν πρᾶξιν τῆς καθ' ἡμᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐκλόνιζον τὸ θρησκευτικόν, τοῦ λαοῦ, αἴσθημα. Ἦσαν ὁμως ἀληθεῖς αἱ, ὑπὸ τοῦ ἀνωνυμογράφου, κατηγορίαι ; Τοῦτο θέλομεν ἐξετάσει κατωτέρω.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει μετὰ τρίμηνον περίπου ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἀνωνύμου συνετάγη καὶ ὑπεβλήθη τῇ Διοικήσει Σκιάθου ἀναφορὰ τοῦ Ἀρχ. Σεραφεῖμ Καρακαλλινοῦ παρεμφερῆς πρὸς τὴν τοῦ ἀνωνύμου, ἐν τῇ ὁποίᾳ διεξετραγφεῖτο ἡ κατάστασις, τοῦ τε ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως, συνεπείᾳ τῆς τελείας ἀδιαφορίας τοῦ Ἐπισκοπικοῦ ἐπιτρόπου περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Ἴδου αὕτη.

« Πρὸς τὴν Β. Διοίκησιν Σκιάθου.

Διάφορα περιστάτικα ἰδιαίτερον ὑποθέσεών μου μὲ ἠνάγκασαν νὰ καταφύγω ἐναυθὰ καὶ νὰ ἡσυχάσω. Ἐπειδὴ ὁμως καὶ καθ' ὅλην τὴν, πρὸ τινῶν χρόνων, διάρκειάν μου παρετήρησα δυσφόρητα ἀντικείμενα εἰς τὴν

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου Τεύχους σ. 219.

δυστυχῆ ταύτην νῆσον, τὰ ὁποῖα τὴν ἀποκατέστησαν ἐλεεινοτάτην, ὡς εὐρισκομένου τοῦ τε πολιτικοῦ τῆς εἰς κατάστασιν ἀθλιεστάτην, περὶ ἧς ἐναπόκειται εἰς ἄλλον ἢ παρατήρησις μὴ ὄντος τοῦ ἐπαγγέλματός μου καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ πρὸ πάντων, τοῦ ὁποίου ὁ ἔνθερμος ζήλος, τὸ ἐπάγγελμά του, ὁ πατριωτισμὸς κεντοῦσι τὸ αἴσθημα τῆς ψυχῆς μου δὲν μὲ συγχωροῦν τὴν παραμικρὰν σιωπὴν ἀναδεγόμενος ὄθεν τὴν παρατήρησιν ταύτην τολμῶ νὰ καθυποβάλλω ὑπ' ὄψιν σας διὰ τὴν βελτιώσιν του.

Εἰς τὴν ἐνταῦθα πατριῶδα μου τὸ θρησκευτικόν, ὅσον πρὸ χρόνων ἐγγώριζον (ἦτο) εἰς ὁπωσοῦν μορφήν καλήν, ὄντων τοῦ λαοῦ καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἱεροῦ κλήρου ὑποκειμένων εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικούς κανόνας καὶ διοικουμένων ὑπὸ Ἀρχιερέων εὐλαβῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔλιπον νουθετοῦντες τὸν λαὸν ὡς κινοῦντες εἰς τὸν ὀρθὸν δρόμον τῆς πίστεώς μας, γενόμενοι ὄργανον εἰς τὸ νὰ λάμπη ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία εὐτρεπίζοντας τοὺς ναοὺς, προτρέποντες τοὺς πάντας εὐσεβεῖς νὰ εἰσέρχονται μὲ τὴν προσήκουσαν εὐλάβειαν, ἐκφωνοῦντες κατὰ τὰς δεσποτικὰς ἐορτὰς καὶ διαφόρους προτρεπτικούς καὶ νουθετικούς περὶ πίστεως καὶ ἀγάπης λόγους κλπ. τόσον ἤδη παρατηρῶ μὲ οὐ μικρὰν ἀπορίαν μου νὰ πάσχη τὸ ἐναντίον, διότι ὁ ἱερός κληρὸς παρεισάγεται εἰς τὰ ἄλογα πάθη τῆς ψυχῆς του, εὐρίσκεται εἰς τὴν μεγίστην παραλυσίαν καὶ κακὴν ἠθικὴν, κλυνδοῦται ὑπὸ τῆς κατὰ κόρον μέθης, περιφέρεται ἀδιαλείπτως εἰς τὰς ἀγνιὰς ὑμετικῆς, ὡς εἰς τὰ καφενεῖα, διηγεῖται ὡς ἔπαινόν του τὰς ὁποίας ἐργάζεται πράξεις παρὰ τὸ ἐπάγγελμά του, συνέρχεται τὸ ἐσπέρας ἀσυστόλως καὶ ἀφόβως εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν περιεζωσμένος τὴν ἄλογον κραιπάλην καὶ τὸν ὑμετικόν, ἀρχίζει ἀντὶ λιτανείας χλευάσματα, ἀντὶ δοξολογίας δνειδίσματα, ἀντὶ ὕμνων φλυαρίας, ἀλλαλαγμοὺς καὶ θορύβους, ὥστε μὲ τὴν παρατήρησιν ταύτην πᾶς τις δύναται νὰ ὑποθέσῃ τὴν γενομένην τελετὴν τοῦ Βάκχου. Αἱ δεσποτικαὶ καὶ χαρμόσυνα ἐορταὶ καὶ αἱ ἅγιοι Κυριακαί, τὰς ὁποίας πᾶσα ἡ Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐορτάζει μὲ λατρείας καὶ ὕμνους καὶ τιμῆ, ἐνταῦθα ἐξουθενοῦνται καὶ παρορῶνται. Αἱ παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων ἀπαγορευόμενα προσθαφαιρέσεις τῶν δογμάτων τῆς πίστεώς μας, αἱ εἰκονομανταί, αἱ διάφοροι ἀρπαγαὶ καὶ πλεονεξίαι καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἱερατείου καὶ τὰ λοιπὰ ἔδωσαν περιεργὸν τὴν προσοχὴν εἰς πάντα νὰ τὰ φαντάζεται καὶ μόνον.

Οἱ πνευματικοί, οἵτινες ἠδύναντο νὰ διορθώσουν τὰ τοιαῦτα ἀτοπήματα δὲν ὑπάρχουν, οὐδὲ φροντὶς τῆς ἀναζητήσεώς των γίνεται. Προτρεπτικοὶ λόγοι ἐκφωνούμενοι εἰς τὰς ἐπισήμους ἐορτὰς καὶ ὁσάκις ἡ περίστασις τὸ καλεῖ, ἐμποδίζονται ἀπὸ τὸ ἱερατεῖον καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐπίτροπον καὶ δὲν λέγονται, καθότι εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ὄντων τοῦ λαοῦ συνηθροισμένων εἰς τὸν ναὸν, ἐνῶ ὁ ἐνταῦθα δημοδιδάσκαλος Κ. Νικόλαος Ἰωάννου ἤρχισε μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον

νὰ ἐκφωνήσῃ σύντομον πανηγυρικὸν καὶ προτρεπτικὸν λόγον, ἐμποδίσθη ἀσυστόλως ἀπὸ τοὺς ἱερουργοῦντας ἱερεῖς καὶ τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐπίτροπον μὲ τὸ νὰ ἐβιάζοντο νὰ προφθάσουν, εἰς τὰς ὁποίας εἶχον οἰκίας ὀνόματα διὰ νὰ εὐθυμήσουν καὶ ἐπὶ τῇ περιπτώσει ταύτῃ συνέβη ἀρκετὴ ὀχλαγωγία μὴ διαφέρουσα ὡς ἐκείνη εἰς τὰ θεάτρα καὶ οἰνοπωλεῖα. Ὁ ἄπλοὺς λαὸς ἂν καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν μέρους παρατηρῶν ταῦτα νομίζει κακῶς, ἀφ' ἑτέρου ὅμως, ἐπειδὴ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐγίναν εἰς ἕξιν, ἄρχισε νὰ τὸν μιμῆται καὶ νὰ καταγίνεται εἰς ἕτι μείζονα διότι παρατήσας τὰ γενικά του συμφέροντα κατέφυγεν εἰς ἄλογα πάθη ἕνεκα τῶν ὁποίων ἀποκατεστάθη ἡ δυστυχὴς αὕτη νῆσος ἀντικείμενον τοῦ ἐλέους. Σχολεῖα ὥστε νὰ ἐλπίξῃ ἀπὸ αὐτὰ μετὰ καιρὸν ἡ δυστυχὴς αὕτη νῆσος τὴν ἀναστήλωσίν της δὲν ὑπάρχουν ἔκτος ἔν δημοτικόν, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ μόλις συστηθὲν ἐσχάτως κλονίζεται νὰ παύσῃ διὰ πάθη τινῶν, ἐν ᾧ παρατηροῦνται ἀρκεταὶ πρόοδοι ὄντος τοῦ δημοδιδασκάλου ἀόκνου εἰς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν, καθὼς καθημερινῶς τὸν βλέπω, ὡς καθημένος ἄνωθεν τοῦ σχολείου, πρὸς τούτους καὶ νὰ κατατρέχεται ἀρκετὰ ὁ δημοδιδάσκαλος διὰ τέλη τινῶν.

Ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἐπίτροπος μὴ διαφέρων παντελῶς τῶν ἀτόπων πράξεων τοῦ εἰρημένου ἱεροῦ κλήρου, μάλιστα γενόμενος πρὸ πάντων ἀρχηγέτης δὲν σύνουδε ποτὲ ὁποῖαν φέρει θέσιν, ἀλλὰ ἀφοσιωμένος εἰς τὰ πολιτικά νὰ περιφέρηται συχνάκις ἀπὸ τόπου εἰς τόπον χωρὶς προὔπαρχούσας αἰτίας καὶ ἀδείας τῶν χρῶν του καὶ νὰ ἀναδέχεται δικαστικά ἀντικείμενα ὁσάκις τύχῃ διένεξις μεταξὺ πολιτῶν, ἔνθα οὔτε ἡ θέσις του οὔτε ὁ χαρακτήρ του, οὔτε τὸ ἐπάγγελμα του δίδουν τὴν παραμικρὰν συγγνώμην, διὰ νὰ ἔχῃ καιρὸν νὰ ἐπιβλέψῃ καὶ τὰ περὶ ὧν ἄνωτέρω καὶ διορθώσῃ αὐτά. Ὁ ναὸς τῆς διαλελυμένης Ἐπισκοπῆς, τοῦ ὁποίου τὴν πρόβλεψιν ἐπέτρεψε πρὸς αὐτὸν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καθὼς καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ οἰκήματα ἀποκατεστάθη παντὸς ἔρημος καὶ δὲν ἀξιούται οὐδὲ μιᾶς τοῦλάχιστον ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ λειτουργίας.

Τούτων οὕτως ἔχόντων, ἐπειδὴ ἐκ τῶν εἰρημένων ἐξάγεται, ὅτι ὁ μόνος πολιτισμὸς τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ἐξαρθᾶται ἀπὸ τὸ θρησκευτικόν, χωρὶς τοῦ ὁποίου τὸ πολιτικόν δὲν διευθύνεται, οὐδὲ δύναται ποτὲ νὰ ὑπάρξῃ, ὅτι εἰς τὴν δυστυχῇ ταύτῃ νῆσον ὅλα τὰ ἐπωφελῆ μέτρα καὶ πρὸ πάντων τὸ θρησκευτικόν εἶναι ἀπονενεκρωμένον καὶ ἐξουθενεῖται.

Καθυποβάλλω ὄθεν ὑπ' ὄψιν σας τὴν παροῦσάν μου ἐκθεσιν πρὸς πληροφοροφίαν σας καὶ εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι μετὰ τὴν τούτου παρατήρησιν θέλετε θέσει πᾶσαν σπουδαίαν προθυμίαν ἐνεργοῦντες τὰ χρειώδη, χάριν τῆς πασχούσης ταύτης νήσου.

Μένω μὲ τὸ χρεωστούμενον σέβας.

Σκύρος τὴν 5 Ἰουλίου 1840.

Εὐπειθέστατος Σεραφεῖμ Ἀρχιμανδρίτης ὁ ἐκ Σκύρου».

Ὡς ἦτο ἐπόμενον αἱ ἀναφοραί, τοῦ τε ἀνωνυμογράφου καὶ τοῦ Ἀρχ. Σεραφεῖμ, ἀπησχόλησαν τὴν Ἱ. Σύνοδον κατὰ τὴν συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1840 ἀχθεῖσαν εἰς τὴν ἀπόφασιν, ὅπως ἀποσταλῆ εἰς Σκῦρον ὁ Καρυστίας Δανιὴλ Κοντούδης οὐ μόνον διότι ἦτο ὁ πλησιέστερος πρὸς αὐτὴν Ἱεράρχης, ἀλλὰ καὶ διότι ἐθεωρεῖτο ὡς «ἀμερόληπτος, περινούστατος καὶ ἱκανὸς διὰ τοιοῦτον ἔργον» καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐγγύα, τὰ ὅποια ἀπητούντο διὰ μίαν τόσον σοβαρὰν ὑπόθεσιν.

«Ἐκ τῶν ἐγκλειομένων ἐνταῦθα δύο ἀναφορῶν τῆς τε πρὸς τὴν Α.Μ. ἀωνύμου τινὸς καὶ τῆς πρὸς τὸν ὑποδιοικητὴν Σκιαθοῦ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σεραφεῖμ, γράφει ἡ Σύνοδος πρὸς τὸν Καρυστίας, θέλετε πληροφορηθῆ περὶ τῶν ὅσα ἐν αὐταῖς λέγονται κατὰ τοῦ κλήρου τῆς νήσου Σκῦρου καὶ τοῦ ἐκεῖ διωρισμένου ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτρόπου Μακαρίου Βαρολαάμ ὡς αἰτίου αὐτῶν. Ὅθεν ἡ Σύνοδος θέλουσα νὰ βεβαιωθῆ θετικῶς περὶ αὐτῶν καὶ ἐπομένως νὰ ἐνεργήσῃ ὡς πρὸς τοῦτο ἐν δέοντι τὰ καθήκοντά της, κρίνει εὐλογον, νὰ σᾶς προσκαλέσῃ νὰ μεταβῆτε εἰς Σκῦρον καὶ νὰ ἐξετάσητε ἀκριβῶς περὶ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν, καὶ εἰ δυνατὸν νὰ μάθητε τίς ὁ γράψας τὴν πρὸς τὴν Α. Μ. εἰρημένην ἀωνύμου ἀναφορὰν, πόθεν καὶ παρὰ τίνος οὗτος ἐκινήθη πρὸς τοῦτο καὶ διατί δὲν ὑπέγραψεν αὐτήν. Διὰ νὰ βαδίσῃτε δὲ ἀπταιστως εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως κρίνει εὐλογον ἡ Σύνοδος νὰ ἐπισυνάψῃ ἐνταῦθα μετὰ τῶν εἰρημένων ἀναφορῶν καὶ τρία ἔγγραφα τῆς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κ.λ.π. Β. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας διὰ νὰ γνωρίσητε ἐξ αὐτῶν τὸ σύνολον τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐπομένως ὁποῖοί τινες εἶναι οἱ παρὰ τοῦ ἀωνύμου προτεινόμενοι εἰς μαρτυρίαν καὶ διατί οὗτοι θέλουσιν ὀρμηθῆ εἰς τοῦτο καὶ τοὺς ὁποίους δὲν θέλετε παραδεχθῆ ὡς μάρτυρας, ἀλλ' εἰς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας θέλετε ἐξετάσει πάντα ἄλλον ἀδιάφορον καὶ εὐπόλητον τῶν ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ χριστιανῶν καὶ τὰς ἐξετάσεις ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν γενομένας ἐπὶ δύο μαρτύρων, ὑπογεγραμμένας παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐξεταζομένων καὶ τῶν μαρτύρων καὶ προσυπογραφομένων τῇ ὑμετέρῃ ὑπογραφῇ θέλετε διαβιβάσει πρὸς τὴν Σύνοδον δι' ἰδιαιτέρας ὑμῶν ἐκθέσεως μὲ τὰς ἐκ μέρους ὑμῶν εἰς αὐτὰς παρατηρήσεις, ἐπιστρέφοντες καὶ τὰ ἔγγραφα μετὰ τῶν δύο ἀναφορῶν...» τὴν ἀπόφασίν της ταύτην ἡ Σύνοδος ἐγνώρισεν καὶ τῇ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματεία παρακαλουμένη ἵνα διατάξῃ «τὴν ἀρμοδίαν διοικητικὴν πολιτικὴν ἀρχήν...» νὰ παράσχῃ τῷ ἐν λόγῳ Ἱεράρχῃ πᾶσαν βοήθειαν πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ.

Ὅντως ὁ Καρυστίας μεταβὰς εἰς Σκῦρον προέβη εἰς τὴν ἐξέτασιν εὐπολήπτων αὐτῆς προσώπων, πρὸς εὔρεσιν τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπεξετάθη εἰς ἔρσυναν, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς διαλευκάνσεως τῆς ὑποθέσεως ταύτης' περατώσας

δὲ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ὑπέβαλε τῇ Συνόδῳ τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ ἐν ἣ ἀνέφερε τὸ πόρισμα αὐτοῦ· ἰδοὺ δ' αὕτη ὡς ἔχει.

«Ἀριθ. Πρωτ. 94
Διεκπ. 95

Ἐν Κύμῃ τῇ 23 Ἰουλίου 1840

Πρὸς

τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου

Ὁ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Καρυστίας Μητροπολίτης

Ἐπὶ τῆς ἀπὸ 11 Ἰουλίου τ. ἔ. ὑπ' ἀριθ. 8895 διαταγῆς περὶ ἐξετάσεως τῆς διαγωγῆς τοῦ κλήρου τῆς νήσου Σκύρου καὶ τοῦ ἐκεῖ διωρισμένου ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτρόπου.

Λαβὼν τὴν ἀπὸ 11 Ἰουλίου τ. ἔ. ὑπ' ἀριθ. 8895 διαταγὴν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ συμμορφωθεὶς μὲ τὸ πνεῦμα αὐτῆς μετέβην εἰς τὴν νήσον Σκῦρον, καὶ ἐνήρησα τὰς ἀπαιτουμένας ἐξετάσεις σύμφωνα μὲ τὴν ῥηθεῖσαν διαταγὴν σας· ἂν καὶ καθ' ὁδὸν ἠσθένησα καὶ ἀσθενῶν ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ ἀνακαλύψω τὰς κατὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτρόπου καὶ τοῦ λοιποῦ κλήρου τῆς νήσου ἐκείνης γενομένας κατηγορίας, ἀλλ' ὡς παρατηρεῖ ἐκ τῶν ἐγκλειομένων ἐπὶ τὰ ἐκθέσεων τῆς γενομένης ἀνακρίσεως περὶ τῶν ὄσων κατ' αὐτῶν ἀναφέρουσιν αἱ δύο ἀναφοραὶ τοῦ τε ἀνωνύμου καὶ τοῦ Ἀρχιμανδριτοῦ Σεραφεῖμ Καρακαλινοῦ δὲν ἀνεκαλύφθη τι, μ' ὄλον ὅτι καὶ οἱ ἐξετασθέντες ὡς ἠδυνήθησαν νὰ πληροφορηθῶ εἶναι ἐκ τῶν εὐυποληπτοτέρων καὶ ἀπαθειστέρων τῆς νήσου ἐκείνης· διευθύνων ὅθεν τὰς ἀνωτέρω ἐκθέσεις νομίζω δίκαιον νὰ ἐπιφέρω τὰς ἐφεξῆς παρατηρήσεις μου.

Ἄφ' ἐνὸς ἡ ἀσθένειά μου ἤτις διαρκεῖ εἰσέτι καὶ ἀφ' ἐτέρου αἱ πληροφορίες τὰς ὁποίας ἠδυνήθησαν νὰ συλλέξω εἰς τὴν νήσον ἐκείνην περὶ τοῦ ὅτι ὄλαι αἱ γενομένας κατηγορίαι κατὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτρόπου προέρχονται ἀπὸ ἀτομικὰ πάθη κατ' αὐτοῦ μὲ ἐμπόδισαν νὰ προχωρήσω εἰς περαιτέρω ἀνάκρισιν, διότι καὶ περισσότερον ἀριθμὸν ἀτόμων ἂν ἤθελα ἐξετάσει δὲν ἤθελε ἀνακαλυφθῆ τι κατὰ τοῦ ῥηθέντος κατηγορουμένου ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτρόπου, καθ' ὅτι αἱ κατηγορίαι αὗται προέρχονται ἀπὸ πάθη καὶ μῖσος κατ' αὐτοῦ, παρ' ἀτόμων τὰ ὁποῖα φρονοῦν ὅτι ἐβλάβησαν παρ' αὐτοῦ καὶ αὐτὰ εἶναι ὁ Ἀρχιμανδριτῆς Σεραφεῖμ, ὁ Δήμαρχος καὶ τινες τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν ἀνακάλυψιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν καὶ ἐνεργεῖ εἰσέτι ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἐπίτροπος περὶ τῆς περιουσίας τῆς διαλυθείσης Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Περὶ τῆς ἀνωνύμου ἀναφορᾶς ἀρκοῦντως ἐφρόντισα νὰ ἀνακαλύψω τὸν γράψαντα αὐτήν, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον διότι καθὼς ἠδυνήθησαν νὰ πληροφορηθῶ, ἡ ἀναφορὰ αὕτη δὲν ἐγράφη ἀπὸ ἄτομον τῶν ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ, ἀλλ' ἔγινεν εἰς ἄλλο μέρος καὶ ἀπὸ ἄτομον τὸ ὁποῖον δὲν διαμένει εἰς αὐτήν.

1. Αὗται δὲν εὐρίσκονται ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ τῆς Ἱ. Συνόδου.

Νομίζω δὲ χρέος μου νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη ἔγινε συνεργεῖα τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σεραφεῖμ, διότι ὡς παρατηρεῖ ἡ Σ. Ἱερά Σύνοδος ἡ ἔννοια αὐτῆς συμφωνεῖ μὲ ἐκείνην τοῦ Σεραφεῖμ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων τελειώσω τὴν παρούσάν μου μὲ τὴν τελευταίαν παρατήρησίν μου, ὅτι ὁ ἐκκλησιαστικὸς οὗτος ἐπίτροπος καθ' ὅσον ἠδυνήθη νὰ ἐξιχνιάσω εἶναι μακρὰν ἀπὸ τῶν ὄσων δοξασιῶν ἀπέδωκαν πρὸς αὐτὸν διὰ τῶν δύο ἀναφορῶν καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ κλήρου τῆς νήσου ἐκείνης.

Διευθύνω δὲ μετὰ τῆς παρουσίας μου Σ. Ἱεράρχαι καὶ τὰ προπεμφθέντα μοι ἔγγραφα μετὰ τῶν ἑπτὰ ἐκθέσεων διὰ τὰ περαιτέρω.

Ὁ Εὐπειθέστατος

Σ. Σ. † *Καρυστίας Δανιὴλ* ».

Ἐκ τοῦ ἔγγραφου τούτου τοῦ Καρυστίας, ἀναγνωσθέντος ἐν τῇ Συνδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1840, πιστοῦται ὅτι, ὁ μὲν ἱερός τῆς παροικίας ἐκείνης κληρὸς εὗρίσκετο μακρὰν τῶν ἀποδιδομένων αὐτῷ κατηγοριῶν, ὁ δὲ Μακάριος Βαρλαάμ ἐμφανίζεται ὡς ἐπαξίως κατέχων τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἐνδιαφερόμενος τὰ μέγιστα ὑπὲρ τῆς περιουσίας τῶν τε ἄλλων ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ διαλυθέντων μονιδρίων ἥτοι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ τοῦ Μαυρουῆ ἐπιλεγομένου καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, οὗτινος ἡ κτηματικὴ περιουσία καλύπτει τὸ ἥμισυ καὶ πλέον τῆς ἐκτάσεως τῆς νήσου, καὶ ὅτι αἱ κατ' αὐτοῦ αἰτιάσεις τυγχάνουσιν ἀνυπόστατοι, ὑποκνηθεῖσαι καὶ συρραφεῖσαι παρὰ προσώπων, δυσμενῶς πρὸς αὐτόν, διακειμένων καὶ ἀντιδρώντων κατὰ τῆς, ἐν πᾶσι συναδούσης τῇ ἀποστολῇ αὐτοῦ ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

Ἡ ὁμολογία αὕτη τοῦ Καρυστίας περὶ τῆς χρηστῆς τοῦ Ἐπιτρόπου τούτου διοικήσεως ἀποβαίνει εἰσέτι ἰσχυροτέρα καὶ προσδίδεται εἰς τὸν Μακάριον ἔπαινος, ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ὅποια ἀταξία ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς διαλύσεως τῶν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν μοναστηρίων· ἠθέλεν εἶσθαι βεβαίως κατὰ πάντα ἀξιοκατάκριτος ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἐπίτροπος, ἐὰν αἱ κατ' αὐτοῦ κατηγορίαι ἀπεδεικνύοντο ἀληθεῖς.

Ἐπιπροσθέτως ὅμως ἐκ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς τοῦ Καρυστίας δὲν διαφαίνεται ἡ γνώμη αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὰς κακοδοξίας τοῦ τε προηγουμένου Σεραφεῖμ ἀσχολουμένου περὶ τὴν εἰκονομαντίαν, καὶ τοῦ Γεωργίου Οἰκονόμου θεωρουμένου ὑπὸ τοῦ ἀνωνυμογράφου ὡς «ἄλλου Θ. Καίρου». Καὶ εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Καρυστίας ἀναφέρει, ὅτι ἅπασαι αἱ ἁδόμεναι, ὡς ἐπικρατοῦσαι ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ δοξασίαι εἶναι ἀνυπόστατοι· νομίζομεν δὲ ὅτι διὰ τοῦτο, καὶ δὲν ἠσχολήθη ἡ Σύνοδος, καθ' ὅσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἐμπεριστατωμένως θὰ ἐξήταξε τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα. Οὐδαμῶς ὅμως ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἢ ἄλλοις ἔγγραφοις τῆς Συνόδου διαφαίνεται ἐνα-

σχόλησις ταύτης, ἐξ οὗ συμπεραίνομεν, ὅτι τοιαῦται κακοδοξία εὐρίσκοντο μακρὰν τῆς ἀληθείας.

Καὶ οὐ μόνον τοῦτο· μία ὑποτιθεμένη σοβαρὰ τοῦ, περὶ οὗ πρόκειται, Γεωργίου Οἰκονόμου ἀπομάκρυνσις ἐκ τῶν ἱερῶν τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν παραδόσεων καὶ θεσμῶν ἄκρως δ' ἀντίθετος πρὸς τὸ ζωηρόν, τῶν κατοίκων τῆς νήσου, θρησκευτικὸν αἶσθημα, διὰ τὸ ὅποιον καὶ σήμερον ἀκόμη οὗτοι ἐργάζονται, θὰ ἐπέφερε μίαν γενικὴν καὶ καθολικὴν διαμαρτυρίαν καὶ δυσφορίαν, παρὰ τὴν ἀνεπιφύλακτον ἐκτίμησιν, ἣν ἔτρεφον πρὸς τὸν ἐκλεκτὸν αὐτοῖς κατὰ πάντα συμπολίτην· ὡς ἡμεῖς ὅμως τοῦλάχιστον γνωρίζομεν οὐδεμία τοιαύτη παρὰ τῶν κατοίκων ἐγένετο διαμαρτυρία, καθ' ὅσον τὰ παρασταθέντα παρὰ τοῦ ἀνωνύμου ἐναντίον τοῦ Γεωργίου Οἰκονόμου ἦσαν ὑπερβολικά· τὸ μόνον ἀληθές, ἐν προκειμένῳ, εἶναι ὅτι ὁ ὑπ' ὄψιν Γεωργίος Οἰκονόμος δὲν ἐτήρει αὐστηρῶς τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καθιερωθὲν τυπικὸν ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκολουθιῶν· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρις ἐκείνου, δι' οὗ κατηγορεῖτο ὡς ἄλλος Θεόφιλος Καΐτης, τὸ χάσμα ἦτο παμμέγιστον· ὅμως ἡ Σύνοδος ἐνετείλατο τῷ Μακαρίῳ ἵνα καλέσῃ τὸν Γεωργίον Οἰκονόμου καὶ συμβουλευσῇ αὐτὸν «...πνευματικῶς α) νὰ ἀκολουθῇ ἀκριβῶς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν κατὰ τὰ ἀνέκαθεν τῇ ἐκκλησίᾳ παραδεγεμένα καὶ β) νὰ παύσῃ ἀπὸ τῆς προσθήκης εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχὴν τοῦ «ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία κ.λ.π.» διότι τοῦτο θεωρεῖται ἄντικρυς καινοτομία καὶ ἐπομένως εἶναι ἀσυγχώρητον...».

Ἡ Σύνοδος υἱοθετήσασα πλήρως τὴν ἐκθεσιν τοῦ Καρυστίας, ἔγραψε πρὸς τὴν, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματειῶν, εἰς ἀπάντησιν σχετικῶν αὐτῆς ἐγγράφων, ὡς ἑξῆς.

*Ἀριθ. πρωτ. 8893-8894-8895-9067

Ἀριθ. διεκ. 500

Ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Ἰουλίου 1810

Ἡ Σύνοδος

Πρὸς τὴν Γραμματεῖαν κ.λ.π.

Ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 3042, 3158, 3511 ἐγγράφων.

Ὁ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Καρυστίας Σεβ. Μητροπολίτης, ἐξετάσας περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ, κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Σκύρου, διωρισμένου ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτρόπου καὶ τοῦ κλήρου, ἀνέφερεν ἀπὸ 23 τοῦ ἤδη λήγοντος μηνὸς πρὸς τὴν Σύνοδον τὰ πρακτικά του, ἐν οἷς παρατηρεῖται ὅτι, ἡ κατ' αὐτοῦ γενομένη κατηγορία ὑπάρχει ἀνυπόστατος καὶ φαίνεται ὑποκινηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐν Σκύρῳ διαμένοντος Ἀρχιμανδρίτου Σεραφεῖμ, τοῦ δημάρχου Σκύρου καὶ τινῶν μελῶν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἀφορῶσα κυρίως τὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ἐπίτροπον, συμπεριέλαβον δὲ εἰς αὐτὴν καὶ τὸν κλῆρον τῆς νήσου ἐκείνης, διὰ νὰ ἐνοχοποιήσωσιν αὐτὸν περισσότερον ὡς ἀδιαφοροῦντα καὶ συμμεριζόμενον δῆθεν τὰς παρεκτροπὰς αὐτοῦ καὶ τοῦτο διότι ὁ Ἐκ-

κλησιαστικὸς Ἐπίτροπος διορισθεὶς ἀνεκάλυψε πολλὰς αὐτῶν γενομένας καταχρήσεις ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς ἐν Σκύρῳ διαλελυμένης Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Ὅθεν διὰ τὰ πληροφορηθῆ ἡ Β. αὕτη Γραμματεία ἐπὶ τοῦ προκειμένου σαφέστερον διαβιβάσει ἡ Σύνοδος εἰς αὐτὴν τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν τοῦ εἰρημένου Ἐπισκόπου μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ εἰς ἀντίγραφον, ἐπομένως δὲ γνωστοποιεῖται πρὸς τὴν Β. ταύτην Γραμματείαν ὅτι, καίτοι οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα, ἡ Σύνοδος διέταξεν ἤδη τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος Ἐκκλησιαστικὸν Ἐπίτροπον, νὰ περιορίζηται τοῦ λοιποῦ ὅσον τὸ δυνατόν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του καὶ νὰ μὴ δίδῃ οὐδεμίαν ἀφορμὴν εἰς κατάκρισιν καὶ ἐν ταῦτῳ νὰ διατάξῃ ὁ ἴδιος καὶ τὸν κληρὸν τῆς Ἐπισκοπῆς ἐκείνης νὰ πολιτευῆται κατὰ τὸ ἐπάγγελμά του ἀποφεύγων πᾶσαν αἰτίαν εἰς κατηγορίαν αὐτῶν, διέταξε δ' ἐν ταῦτῳ καὶ τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον Ἀρχιμανδρίτην Σεραφεῖμ νὰ περιορίζηται τοῦ λοιποῦ εἰς τὰ καθήκοντά του καὶ ἄλλοτε νὰ μὴ ὑποκινή πράγματα ἀπ' ἐναντίας αὐτοῦ· ἐπιστρέφεται καὶ ἡ ἀνόνημος ἀναφορά, ὡς καὶ ἡ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σεραφεῖμ.

† Ὁ Ἀργολίδος Κύριλλος Πρόεδρος

† Ὁ Ὑδρας Γεράσιμος

† Ὁ Θήρας Ζαχαρίας

† Ὁ Σελλασίας Θεοδώρητος

† Ὁ Φωκίδος Νεόφυτος».

Ἀλλὰ ἐνετείλατο καὶ τῷ Μακαρίῳ ἵνα προσέχη «καὶ ὁ ἴδιος εἰς τὰ καθήκοντά του καὶ ἐν ταῦτῳ νὰ συμβουλευέσῃ καὶ τὸν κληρὸν ἅπαντα τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης νὰ περιορίζηται εἰς τὰ καθήκοντά του προσέχων εἰς τὸ νὰ μὴ δίδῃ οὐδεμίαν ἀφορμὴν εἰς σκάνδαλον καὶ κατάκρισιν ζῶν καὶ πολιτευόμενος κατὰ τὸ ἐπάγγελμά του καὶ γινόμενος διὰ τῶν ἐναρέτων αὐτοῦ πράξεων καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς χριστιανούς»· διατάσσεται δὲ καὶ ὁ Ἀρχιμανδρίτης Σεραφεῖμ «νὰ περιορίζηται τοῦ λοιποῦ ἐντὸς τῶν καθηκόντων ζῶν καὶ πολιτευόμενος ὡς γέρον ἤδη κατὰ τὸ ἐπάγγελμά του, διότι ἄλλως ἡ Σύνοδος θέλει ἀναγκασθῆ νὰ λάβῃ ἄλλα μέτρα κατ' αὐτοῦ».

Ἀπαντῶν ὁ Μακάριος εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο τῆς Συνόδου, ἀναφέρει λεπτομερῶς ποῖοι ἦσαν οἱ σκηνοθετήσαντες ὄλην αὐτὴν τὴν συγκοφαντίαν κατ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Σκύρου· ἰδοὺ ἡ ἀναφορά του·

1. Ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.λ.π. Γραμματεία εἶχεν πληροφορίας «ὅτι ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ἐν Σκύρῳ διαλυθέντων μονηρίων ἐγίνε σημαντικὸς ἀπὸ τινος ιδιώτας σφετερισμὸς...» διὰ τοῦτο αὕτη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3042,3073 καὶ ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1840 ἐγγράφου ἀνέθεσε τὴν διεξαγωγὴν ἀνακρίσεων πρὸς διαλεύκανσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης «εἰς τὸν Κ. Μακάριον Βαρλαάμ», ἐπισκοπικὸν Ἐπίτροπον τῆς χηρευούσης Ἐπισκοπῆς Σκύρου.

« Ἀριθ. πρωτ. 99
διεκ. 57

Ἐν Σκύρῳ τὴν 10 10βρίου 1840

Πρὸς

τὴν Ἱ. Σύνοδον τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος

Ἐλήφθη εὐσεβάστως ἡ ἀπὸ 30 8βρίου καὶ ὑπ' ἀριθ. 8893—8894—8895—9067 Σ. διαταγὴ τῆς, τῆς ὁποίας τὰ διαταττόμενα θέλω ἀκολουθήσῃ. Ἄς μοι συγχωρηθῇ δὲ νὰ ἀναφέρω εὐσεβάστως τὰ ἀκόλουθα. Ἄφ' οὗ χρόνου ἡ Ἱ. Σύνοδος εὐηρεστήθη νὰ μ' ἀναθέσῃ τὰ ἱερὰ καθήκοντα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτρόπου εἰς τὴν Σκῦρον πατρίδα μου, προεθέμην πάντοτε νὰ φανῶ ἄξιος τῆς ἐκλογῆς τῆς καὶ νὰ ἐκπληρώσω τὰ χρέη μου ἀμείωτα καὶ εὐσυνειδήτως· ἐρρῦθμισα τὸν βίον μου σύμφωνα μὲ τὴν θέσιν μου καὶ διὰ νὰ καθέξω αὐτὴν ἐπαξίως παρημέλησα κάθε συμφέρον μου καὶ ὑποφέρω τὴν στέρησιν καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων μου (καθ') ὅσον ἡ θέσις μου δὲν μοὶ χορηγεῖ τινὰ ὠφέλειαν· ἀλλ' ἀνθρώποι τοῦ σκοτόυς μὴ ὄντες ἄξιοι νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν κόσμον, ἀνανδροὶ καὶ δειλοὶ ἀλλὰ καὶ δύστροποι ὑποκεκρυμένως ἠθέλησαν νὰ ῥίψωσι τὰ βέλη τοῦ φθόνου τῶν ἐναντίον μου καὶ τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ νὰ μοὶ προσάψωσι ἀνύπαρκτα καὶ μηδαμινὰ πράγματα ὅσα ὁ φθόνος καὶ ἡ κακία τοὺς ὑπαγόρευσεν· ἐτόλμησαν νὰ ἀναφέρωσι εἰς τὴν Α. Μ. ὅχι ὅσα δὲν ἔπραξα, ἀλλ' οὔτε ἐφαντάσθην.

Ἄφινω ἐκείνους, οἵτινες ἐτόλμησαν νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν Α. Μ. ἀνωνύμως καὶ ὑποκεκρυμένως, ἀλλ' ἔρχομαι νὰ εἶπω περὶ τοῦ Κ. Σεραφεῖμ Ἀρχιμανδρίτου Καρακαλλινοῦ.

Ὁ διαληφθεὶς Κ. Σεραφεῖμ ἂν καὶ αὐτοσύστατος σχεδὸν τοῖς πᾶσι... ἐτόλμησεν ἀναισχύντως νὰ παρουσιάσῃ δι' ἀναφορᾶς τοῦ μέσῳ τῆς Β. Ὑποδιοικήσεως Σμαῦθου· ἐνῶ ἔπρεπε μάλιστα νὰ ἀναφέρῃ τὰ τοιαῦτα ὡς θρησκευτικὰ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ συνηνωμένος ἴσως μὲ ἐκείνους τοὺς ἀνωνύμως παρουσιασθέντας ἐξέμεσε κατ' ἐμοῦ καὶ τοῦ κλήρου ὅσα ἡ κακία καὶ ὁ φθόνος τοῦ ὑπαγόρευσεν· εἶπεν ὁμοῦς ἀλήθειαν, ὅσα αὐτὸς ἔπραξεν, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ ἐνεπιστεύθη μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ μακαρίτου ἐπισκόπου τὰ ἱερὰ καθήκοντα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτρόπου (ὡς δὲν λανθάνουσιν ἄλλως καὶ τὴν Σ. Σύνοδον) τὰ ὁποία παραλείπω διὰ νὰ μὴ βαρύνω τὰς ἀκοάς τῆς Σ. Συνόδου ἐπειδὴ σκοπὸς τῆς παρουσίας ἐκθέσεώς μου εἶναι μόνον νὰ καθυποβάλλω παρὰ τίνος συκοφαντῆται ὁ ἱερὸς κληρὸς καὶ ἐγὼ καὶ νὰ εἶπω ὅτι μ' ὄλον ὁποῦ κατὰ τὴν Σ. διαταγὴν σας τὸν ἐπροσκάλεσα νὰ περιορισθῇ τοῦ λοιποῦ, προλαμβάνω ν' ἀναφέρω εὐσεβάστως ὅτι δὲν θέλει λείπει ἀπὸ τὴν συνήθη ἀνησυχίαν του.

Περὶ δὲ τοῦ διδασκάλου Κ. Γεωργίου Οἰκονόμου ἀναφέρω, ὅτι δὲν ἤκουσα παρ' αὐτοῦ νὰ εἴπῃ τὸ τοιοῦτον, ὅτι σοῦ ἐστίν, καὶ ὁσάκις ὑπῆγα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπου ὑπάγη, μάλιστα τιμᾶται καὶ παρ' ἐμοῦ καὶ παρ'

ἄλλων διὰ τὴν πρὸς τὰ θεῖα εὐλάβειάν του καὶ χρηστὰ ἦθη του· καὶ ταῦτα μὲν εὐσεβάτως, πεπεισμένος ὅτι ἡ διακεκριμένη ἀκρίβεια μὲ τὴν ὁποίαν συνήθως διεξάγει τὰ ἱερὰ καθήκοντά της δὲν θέλει δίδει εἰς τοὺς τοιούτους συκοφάντας εὐηκοῖαν, ἀλλὰ θέλει δίδει τὴν συνήθη εὐνοίαν καὶ προστασίαν της εἰς τοὺς ἀδίκως συκοφαντούμενους.

εἶμαι εὐπειθέστατος
 Ὁ ἐκκλησιαστικὸς Ἐπίτροπος Σκύρου
Μακάριος Βαβλαάμ.

Τοιοτοτρόπως ὁ Μακάριος ἐκ τῆς ὀχληρᾶς, δι' αὐτόν, περιπετείας ἐξεργεῖται μὲ περισσότερον ἠθικὸν κύρος διὰ τὴν, ἐν τῷ μέλλοντι, ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ μέχρι τῆς λήψεως τελικῆς, παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀποφάσεως, διὰ τὴν τύχην τῆς χηρευούσης, ταύτης, Ἐπιτροπῆς.

Ὁ ἐν λόγῳ Ἐπίτροπος ἔστρεξε μεγάλως τὴν προσοχὴν του εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ ναοῦ τοῦ, ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τιμωμένου καὶ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Μεγάρου τοῦ παραπλεύρως τοῦ ναοῦ τούτου εὐρισκομένου.

Μετὰ τὸν θάνατον, δηλονότι τοῦ Γρηγορίου τόσον ὁ ἐν λόγῳ ἱερὸς ναὸς, ὅσον καὶ ἡ κατοικία αὐτοῦ ἤρχισαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ὑφίστανται φθοράν· οὕτως ὑπῆρχε φόβος μήπως καταστραφῆ, πρὸ παντός, ὁ ἀρχαιοπρεπὴς καὶ πρωτότυπος διὰ τὴν νῆσον ἐπισκοπικὸς ναὸς, διὰ τὴν διατήρησιν, τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ ἐνδιαφερθῶσιν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς νήσου λόγῳ τῆς ἰδιαζούσης ἱστορικῆς τούτου ἀξίας—ὁ ναὸς οὗτος ᾠκοδομήθη τῷ 895 μ. Χ.—¹, ἀλλ' ἰδιαιτέρως ὁ ὑπευθύνως κυβερνῶν τὰ τῆς ἐπισκοπῆς ἐκείνης πράγματα· τὴν εὐθύνην του δὲ ταύτην ἀναλογιζόμενος γράφει πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ γνωρίζει Αὐτῇ, ὅτι ἐν ἡ περιπτώσει δὲν ἐπισκευασθῶσιν ὁ, τε νάρθηξ τοῦ ναοῦ τούτου καὶ τὸ κατάστημα τῆς Ἐπισκοπῆς θὰ καταστραφῶσιν καὶ προτείνει, ὅπως πρὸς ἐξέυρεσιν τῶν ἀπαιτούμενων ἐξόδων τῆς ἐπιδιορθώσεως ταύτης, παραχωρηθῆ αὐτῷ «ἢ τὸ περιβόλιον ἢ τὸ νησίον Σαρακίνικον, ἀμφότερα ἰδιοκτησίᾳ τῆς ἐπισκοπῆς...»

~~Ἡ Σύνοδος παρεκάλεσε πρὸς τοῦτο τὴν ἐκ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματεῖαν διατάξασαν, μέσω τῆς διοικήσεως Καρυστίας, τὸν δήμαρχον Σκύρου, ἵνα συνεννοηθῆ μετὰ τοῦ Μακαρίου διὰ τὰ περαιτέρω· ὡς δὲ εἰκάζομεν ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9/5/13/3/840 ἀναφορᾶς αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον ἐπῆλθε σχετικὴ ἐπαφή του μὲ τὰς ἐν Σκύρῳ πολιτικὰς ἀρχὰς τῆς δαπάνης τῆς ἐπισκευῆς τῶν καταστημάτων τούτων προϋπολογισθείσης εἰς 450 δραχμάς.~~

1. Ἀρχιμ. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἀνωτ. σ. 104. Δ. Παπαγεωργίου ἐνθ' ἀνωτ. σ. 128. Ν. Πέρδικα ἐν «Νέα Ἐστία» 81, 1930 σ. 461. Δ. Καμπούρογλου «Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων» Τ. Γ'. σ. 4. Ν. Ζωηροῦ ἐν Μ. Ἐγκυκλοπαιδείᾳ Τόμ. ΚΒ'. σ. 18.

Παρά ταῦτα ὁμως, οὐδεμίᾳ περαιτέρω, ἐν προκειμένῳ, ἐνέργεια ἐγένετο καὶ ἐκφράζων τὴν λύπην του ὁ Μακάριος διὰ τοῦτο ἔγραφεν «ὅτι εἶναι ἁμαρτία νὰ χαλάσῃ ἐν τοιοῦτο κατάστημα δι' ὀλίγα ἔξοδα καὶ μάλιστα ἐνῷ ἔχει ἡ ἐπισκοπὴ τόσα εἰσοδήματα ὅπου ὀφελεῖ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον...», μέχρις οὗ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 9 Ἀπριλίου 1841 γενομένου μεγάλου σεισμοῦ ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ κατεστράφησαν ὅ,τε ναὸς καὶ τὸ ἐπισκοπικὸν μέγαρον. Τὸ δυστύχημα διὰ τὴν καταστροφὴν πρὸ παντὸς τοῦ ἀρχαιοπρεποῦς ναοῦ ἦτο μέγα, τοσοῦτ' ἄλλοι, καθ' ὅσον δυστυχῶς ἡ Σκύρος στερεῖται μεγαλοπρεπῶν ναῶν. Πάντως ὁ Μακάριος ἐφρόντισεν ἵνα τὰ ἱερὰ σκευὴ τοῦ καταστραφέντος ναοῦ μεταφερθῶσιν εἰς ἄλλους ναοὺς τῆς πόλεως Σκύρου· οὕτως ἡ ἱερὰ εἰκὼν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ θυμιατήριον, καὶ ἄλλα ἱερὰ σκευὴ δευτερευούσης σημασίας μεταφέρθησαν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ὁ δὲ Ἐπισκοπικὸς θρόνος, τὸ τέμπλον, ὁ ἄμβων, τὸ σύνθρονον, ὁ πολυέλαιος εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, καὶ ἦτις ἐνέργεια ἐπληρώθη ὑπὸ τῆς ἐπι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7799—7804)1291)16.5.841 πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐγγράφου αὐτῆς, ἐν ᾧ σὺν τοῖς ἄλλοις ἐδίδετο καὶ ἡ διαβεβαίωσις ὅτι «ἡ ἐκ βάρθρων ἀνέγερσις τοῦ ἤδη καταπεσόντος ναοῦ δὲν θέλει ἴσως βροδύνει...»¹ δυστυχῶς οὐδέποτε ἐπετεύχθη ἡ ἀνέγερσις τούτου ὥστε οὗτος μέχρι σήμερον νὰ παραμένῃ ἐν ἔρειπίοις.

Καὶ ἔτι πλέον· τὸ διαφέρον τοῦ Μακαρίου ἐπεξετίνετο καὶ ἐπὶ τῆς διατηρήσεως τῶν κτημάτων τῆς Ἐπισκοπῆς, τὰ ὅποια μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γρηγορίου, λόγῳ τῆς ἀπροθυμίας τῶν ἐνοικιαστῶν αὐτῶν, κατήντησαν σχεδὸν ἀπρόσοδα· διεκτραγιδῶν δὲ τὴν ἐν ἡ εὐρίσκοντο, οἰκτρὰν κατέστησαν, παρακαλεῖ τὴν Ἱ. Σύνοδον, ὅπως ληφθῆ εἰδικὴ περὶ αὐτῶν μέριμνα· γράφουσα δ' Αὕτη πρὸς τὴν ἀρμοδίαν Γραμματείαν ἐπιλέγει ὅπως, «ἐπειδὴ ἡ Σύνοδος... περὶ πολλοῦ ποιουμένη τὴν διατήρησιν καὶ ἐπομένως τὴν βελτίωσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κτημάτων τῆς ἐπισκοπῆς Σκύρου, τὰ ὅποια κόπῳ καὶ μόχθῳ καὶ δαπάνῃ οὐ μικρῇ ὁ μακαρίτης Ἐπίσκοπος Σκύρου κτησάμενος ὠκοδόμησε καὶ μὴ ἀνεχομένη τὴν καταστροφὴν αὐτῶν...» ἐνδιαφερθῆ διὰ ταῦτα ἀποφασίζουσα «ὅ,τι ἐγκρίνει ἐπὶ τὸ συμφερότερον».

Ἡ ἀκριβὴς ἐκπλήρωσις τῆς ἀποστολῆς τοῦ Μακαρίου εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα οὐ μόνον τὴν ἀπόσπασιν ἐκτιμήσεως παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπόκτησιν ἐμπιστοσύνης παρὰ τῆς ἐπι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας, ἦτις κατ' ἐπανάληψιν ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν διεκπεραίωσιν σοβαρῶν ὑποθέσεων, ὡς ἦτο ἡ ἐποπτεία αὐτοῦ ἐπὶ τῆς διανομῆς τῆς περιουσίας τῶν ἐν Σκύρῳ, ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν ἐγράψαμεν, διαλυθεισῶν Μονῶν τῶν Ἁγίων Γεωργίου καὶ Δημητρίου καὶ Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ τοῦ Μαυρουῶ.

1. Β. Ἀτέση ἐνθ. ἀνωτ. σ. 106.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ιδιότης αὐτοῦ, ὡς ἐπόπτον ἐπὶ τῆς διανομῆς τῆς περιουσίας τῶν ἐν λόγῳ Μονῶν, κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ἦτο μία τῶν σοβαρωτέρων ἀφορμῶν τῆς κατ' αὐτοῦ συκοφαντικῆς ἐκστρατείας τῶν μὴ φίλα προσηκείνων πρὸς αὐτόν, οὐχ' ἦτον ὁμως ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπιδειχθεῖσα λελογικευμένη παρ' αὐτοῦ διοίκησις καὶ ἠθικὴ αὐτοῦ ζωὴ ἐθεωρεῖτο ὡς σοβαρὸν ἐχέγγυον, ὅτι θὰ ἐγένετο δικαία ἡ κατανομὴ τῆς περιουσίας τῶν ὡς εἴρηται Ἱερῶν Μονῶν· πάντως, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῆ, τὴν μεγάλην συμβολὴν αὐτοῦ ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης· ἐξεπλήρωσε πλήρως τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ παρὰ τὰς κατ' αὐτοῦ σοβαρὰς ἀντιδράσεις διαφόρων παραγόντων, ἀντιδράσεις τὰς ὁποίας ὁ διοικῶν ἐπαρχίαν θὰ ἀντιμετωπίσῃ.

Οὕτως συνετῶς καὶ φρονίμως διέκει τὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Σκύρου ὁ Μακάριος, ὅτε ἡ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 20 Δεκεμβρίου 1841 ἀποφαίνεται βάσει τοῦ ἀπὸ 16/28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους Β. Δ. τὴν ἔνωσιν τῶν χηρευουσῶν Ἐπισκοπῶν μετὰ τῶν Ἐπισκοπῶν «τῆς Μητροπόλεως τοῦ ἐν ᾧ κεῖνται Νομοῦ» καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν ἔνωσιν τῆς Ἐπισκοπῆς Σκύρου μὲ τὴν τῆς Εὐβοίας, καὶ τὴν κατάργησιν, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν, καὶ τῶν ἐν ταῖς χηρευούσαις ἐπισκοπαῖς ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν, ἐπομένως καὶ τῆς ἐπιτροπῆς Σκύρου, καὶ τὴν παράδοσιν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν εἰς τοὺς οἰκείους Ἐπισκόπους.

Ὁ Παπαγεωργίου ἐν τῷ κατ' ἐπανάληψιν ἀναφερθέντι αὐτοῦ ἔργῳ «Ἱστορία τῆς Σκύρου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων» καὶ ἐν σελίδι 140 ἀναγράφει ὅτι «ἡ Ἐπισκοπὴ Σκύρου χηρεύσασα ἐπὶ 15 ἔτη συνεχωνεύθη τῇ 9 Ἰουλίου 1852 εἰς τὴν τῆς Καρυστίας...» τοῦτο ὁμως δὲν εἶναι ἀληθές, διότι ὡς σαφῶς διαγράφεται ἐν τῷ ὡς ἄνω Β. Δ. ἡ Ἐπισκοπὴ Σκύρου διετέλεσεν ἐν χηρείᾳ οὐχὶ ἐπὶ 15 ἔτη ἀλλ' ἐπὶ 4 ἔτη καὶ 10 περίπου μῆνας καὶ ὑπήχθη οὐχὶ ὑπὸ τὸν Καρυστίας, ἀλλ' ὑπὸ τὸν Εὐβοίας, τὸν Χαλκίδος δηλαδή.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Σύνοδος προβάσα εἰς τὴν κατάργησιν τῆς Ἐπισκοπῆς Σκύρου καὶ τὴν ὑπαγωγὴν αὐτῆς εἰς τὴν, τῆς Εὐβοίας, τοιαύτην καὶ γνωρίζουσα τὴν παύσιν τοῦ Μακαρίου, συνεπεῖα τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ. ἀπὸ τῶν ἐπιτροπικῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἀπέστειλεν αὐτῷ τὸ κάτωθι Αὐτῆς ἔγγραφο.

* Ἀριθ. Πρωτ. 10130-11375
Διεκ. 725

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Δεκεμβρίου 1841

Ἡ Σύνοδος

Πρὸς τὸν δσιώτατον Ἱερομόναχον Κ. Μακάριον Βαρλαάμ.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 19 τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς καὶ ὑπ' ἀριθ. 10581—11770 ἔγγραφο τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ. τ. λ. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας γνωστοποιεῖται πρὸς ἡμᾶς, ὅτι, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 16/29 καὶ ὑπ' ἀριθ.

3460 Β. Διατάγματος ἢ Ἐπισκοπὴ Σκύρου, ἐν ἣ μέχρι τοῦδε διετελεῖτε ὡς ἐπιτροπὴ εἰς τὴν πνευματικὴν διοίκησιν αὐτῆς, ἐνοῦται ἤδη μὲ τὴν Ἐπισκοπὴν Εὐβοίας κατὰ τὸ ἄρθρον Α΄. τοῦ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου (2 Δεκεμβρίου) 1833 Β. Διατάγματος. Ὅθεν παύοντες ἤδη τῶν χρεῶν σας προσκαλεῖσθε νὰ παραδώσητε ὅλα τὰ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης ἔγγραφα πρὸς τὸν ἐπὶ τούτῳ διορισθησόμενον παρὰ τοῦ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν ἐκείνην Σεβ. Μητροπολίτου, πρὸς ὃν ἤδη ἐπεστάλησαν περὶ τούτου τὰ δέοντα, καθὼς καὶ τὸν μέχρι τῆς παύσεώς σας ἤδη λογαριασμόν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐπέμψατε τοιοῦτον κατὰ τὸ παρὸν ἔτος εἰς τὴν Σύνοδον μὴ ἐπικυρωθέντα εἰσέτι παρ' αὐτῆς.

† Ὁ Ἀργολίδος καὶ Κορίνθου Κύριλλος Πρόεδρος

† Ὁ Ὑδρας Γεράσιμος

† Ὁ Θήρας Ζαχαρίας

† Ὁ Εὐβοίας Νεόφυτος

† Ὁ πρόφην Ἡλείας Ἰωνᾶς»

Ἄλλὰ καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10130-10371/718 καὶ ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου 1841 ἐγγράφου αὐτῆς πρὸς τὸν Εὐβοίας ἐγνωστοποιεῖτο αὐτῷ ἡ ἐνωσις τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης μὲ τὴν ἰδικὴν του καὶ διατάσσετο, ὅπως φροντίσῃ «νὰ λάβῃ αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἄμεινον πνευματικὴν» του ἐπίσκεψιν.

Τοιουτοτρόπως ἡ ἀρχαιοτάτη αὕτη Ἐπισκοπὴ ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς ὁποίας ἀνήλθον ἐξέχουσαι Ἀρχιερατικαὶ προσωπικότητες κατηγορήθη, ὑπαχθεῖσα τῇ Εὐβοίας' παρὰ τὴν νοσταλγικὴν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων τῆς νήσου, περὶ διατηρήσεως αὐτῆς, λόγῳ τῆς ἱστορικότητος καὶ τὰς προσπαθείας αὐτῶν κατὰ τὸ τετραετές που διάστημα τῆς χηρείας αὐτῆς περὶ ἐκλογῆς τοῦ Μακαρίου ὡς ἱεράρχου αὐτῆς, ὅστις κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐπιτροπικῆς του ιδιότητος ἔδειξεν ἱκανὰ χαρίσματα περὶ τὴν διοίκησιν αὐτῆς, ὡς ἔδειξαν τοιαῦτα καὶ τὰ προκάτογα αὐτοῦ μέλη παρὰ τὸ ὀλιγόμηνον τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν.

† Ο ΤΑΛΑΝΤΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

1. Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως ἔτ. 1841 ἀριθ. φύλ. 26 σ. 159. **Κων)νου Ομονόμου** ἐνθ' ἄνωτ. Β'. σ. 219. **Χρυσ. Παπαδοπούλου** ἐνθ' ἄνωτ. Α'. σ. 298. Β. **Ἀτέση**, ἐνθ. ἄνωτ. σ. 134. **Τοῦ αὐτοῦ**, Ὁ Σκύρου Γρηγόριος ἐνθ. ἄνωτ. σ. 29. **Βασιλείου Ἀτέση**, Ἐπισκόπου Ταλαντίου. Ἐπίτομος Ἐπισκοπικὴ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι σήμερον. Ἐν Ἀθήναις 1948. Τόμ. Α' σ. 81.